

Kolektivist Ba?a Ç?kma Stilleri Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kolektivist Ba?a Ç?kma Stilleri Envanteri*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24989>

Özet

Kolektivist Ba?a Ç?kma Stilleri Envanteri (KBÇSE), bireyin stresli durumlarla ba?a ç?karken kulland??? ve özellikle topluluk odakl?, ili?kilere dayal? ve manevi yönleri içeren stratejileri ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikolojik ölçektir. Bu envanterin Türk kültürüne uyarlamas?, kolektivist toplumlarda yayg?n olan aile deste?i, maneviyat ve sosyal payla??m gibi ba?a ç?kma mekanizmalar?n? geçerli ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirmeyi hedefler. Orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde be? faktörlü bir modelle do?ruland??? tespit edilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Kolektivist Ba?a Ç?kma Stilleri, uyarlama, psikometri, Kolektivizm, aile deste?i, maneviyat, güvenilirlik, geçerlik.

Yazarlar

Yaz?c?, H., Altun, F., ?ahin, M., Tosun, C., Pekdemir, Ü., & Bulut Yaz?c?, E.

Amaç

Kolektivist Ba?a Ç?kma Stilleri Envanteri'nin temel amacı, bireylerin ya?ad??? stres ve zorluklarla mücadele ederken kulland?klar?, özellikle Türk kültürü gibi kolektivist de?erleri öne ç?karan toplumsal ba?lamlarda görülen ba?a ç?kma stratejilerini belirlemektir. Ölçek, birey merkezli olmayan, aksine sosyal gruplar?, aileyi ve maneviyat? içeren ba?a ç?kma yollar?n? kapsaml? bir ?ekilde ölçmeyi amaçlam???tır.

Bu uyarlama çal??mas?, özgün ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk örnekleminde incelenmesi, kültürel geçerli?inin sa?lanması ve psikoloji alanında çal??an ara?t?rmacılara ve klinisyenlere geçerli bir araç sunulmas? amacıyla gerçekleştirilmi?tir.

Yap?

KBÇSE, bireysel ba?a ç?kma yerine, sosyal ve kültürel ba?lam?n önemini vurgulayan kolektivist ba?a ç?kma davran??lar?n? ölçer. Ölçek, toplam 23 maddeden olu?makta ve be? temel alt faktörü kapsamaktadır. Bu faktörler, bireyin sorunla yüzle?me tarz?ndan ziyade, çevresiyle kurdu?u ili?kileri ve manevi inançlar?n? nasıl kulland???n? yansıtır.

Ölçe?in ölçtü?ü temel boyutlar ?unlardır:

Aile Deste?i: Stresle ba?a ç?kmada aile üyelerinden al?nan duygusal ve pratik yardımlar?n kullanımı?

Kaç?nma/Ayr??ma: Sorunlardan uzakla?ma veya zihinsel olarak ayr??ma stratejileri.

Din ve Maneviyat: Dini inançlar? ve manevi uygulamalar? strese kar?? bir kaynak olarak kullanma.

Kabullenme/Yeniden Yap?land?rma: Stresli durumu kabullenme ve durumu yeniden olumlu bir çerçevede de?erlendirme çabalar?.

Özel Duygusal Payla??mlar: Yak?n çevreyle duygusal deneyimleri payla?ma yoluyla destek arama.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlik çal??malar?, 23 maddeden olu?an be? faktörlü yap?n?n Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmesi sonucunda modelin veri ile uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Elde edilen uyum indeksleri, ölçe?in kavramsal yap?s?n?n teorik beklentilerle tutarlı? oldu?unu desteklemektedir.

DFA sonuçlar?na göre modelin uyum indeksleri ?unlard?:

χ^2/sd (Ki-kare/Serbestlik Derecesi Oran?): 2.08

GFI (?yilik Uyum ?ndeksi): 0.90

AGFI (Düzeltilmi? ?yilik Uyum ?ndeksi): 0.87

CFI (Kar??la?t?rma Uyum ?ndeksi): 0.95

RMSEA (Yakla??k Hata Karekök Ortalamas?): 0.06

SRMR (Standartla?t?r?lm?? Kök Ortalama Kal?nt?): 0.07

Bu de?erler, özellikle CFI ve RMSEA de?erlerinin kabul edilebilir limitler içinde olmas? nedeniyle, be? faktörlü yap?n?n Türk kültüründe Kolektivist Ba?a Ç?kma Stilleri yap?s?n?n ba?ar?yla temsil etti?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Kolektivist Ba?a Ç?kma Stilleri Envanteri'nin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık ve test-tekrar test yöntemleri kullanılarak iki farklı örneklem grubu üzerinde yapılm??tır.

?ç Tutarlılık: ?ki farklı örneklem için hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayılar? s?ras?yla **0.81** ve **0.84** olarak bulunmu?tur. Alt ölçekler için bu de?erler 0.72 ile 0.92 aras?nda de?irmektedir, bu da ölçe?in genel olarak yüksek bir iç tutarlılık?a sahip oldu?unu göstermektedir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zamana kar?? kararlılık?n? gösteren test-tekrar test güvenirli?i katsay?s? $r = 0.82$ olarak tespit edilmi?tir. Alt faktörler için elde edilen bu de?erler ise $r = 0.72$ ile $r = 0.84$ aras?nda de?irmektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in zaman içinde tutarlı ölçümler yapabildi?ini do?ulamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerlili?ini incelemek amacıyla gerçekleştirilen Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), 23 maddelik ölçek yap?s?n?n be? faktörlü bir modelle en iyi ?ekilde temsil edildi?ini ortaya koymuştur. Bu be? faktörlü yap?, ölçe?in ölçtü?ü toplam varyans?n önemli bir kısm?n?, %63.08'ini açıklamaktadır. Bu yüksek açıklanan varyans oran?, ölçe?in teorik yap?s?n?n güçlü oldu?unu ve faktörlerin ölçülen yap?y? yeterince temsil etti?ini göstermektedir.

Faktör yap?s?n?n do?rulanmas? için kullanılan uyum indeksleri (GFI= 0.90, CFI= 0.95, RMSEA= 0.06) modelin kabul edilebilir veya iyi uyum düzeyinde oldu?unu teyit etmektedir. Bu analizler, orijinal ölçe?in kolektivist ba?a ç?kma stratejilerini Türk kültürü ba?lam?nda ba?ar?!? bir ?ekilde ayr??t?rd??n? kan?tlamaktadır.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: 23 maddeden olu?an, likert tipi derecelendirme ölçe?i.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler ve Üniversite Ö?rencileri (Uyarlama çal??mas? a??rl?kl? olarak üniversite ö?rencileri üzerinde yap?lm??t?r).

Age Group: Genç Yeti?kinler ve Yeti?kinler.

Population Details: Türk kültürüne özgü kolektivist de?erleri ta??yan bireyler.

Test Methodology: Öz bildirim (Self-report) envanteri. Cevaplar 6'l? Derecelendirme format?nda toplanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik ölçek, Cronbach Alfa, test-tekrar test, Do?rulay?c? Faktör Analizi, kültürel uyarlama, sosyal destek, manevi ba?a ç?kma.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: faltun@ktu.edu.tr (Sorumlu Yazar Fatma ALTUN)

Correspondence Address: Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ), Trabzon, Türkiye (Sorumlu

Yazar Affiliation).

Şzinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I? (Uyarlama): 2017

Sorumlu Yazar: Fatma ALTUN

İleti?im: Yazarlarla direkt ileti?ime geçilmesi önerilir. İleti?im e-posta adresi: faltun@ktu.edu.tr

PDF Kayna??: Ölçe?in tam metnine ve uyarlama çal??mas?na ait orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: kolektivist-basa-cikma-stilleri-envanteri-toad.pdf

Yay?n Linki: Çal??man?n yay?nland??? dergiye ait do?rudan ba?lant?: jmood.org

Kaynaklar

Yaz?c?, H., Altun, F., Şahin, M., Tosun, C., Pekdemir, Ü., & Bulut Yaz?c?, E. (2017). Kolektivist Ba?a Ç?kma Stilleri Envanterinin Türk Kültürüne Uyarlanması. *Journal of Mood Disorders*, 7(2), 93-103.

Kolektivist Ba?a Ç?kma Stilleri Envanteri Maddeleri

Ölçek Derecelendirme: 6'l? Derecelendirme

Faktör Yap?s? ve Madde Say?lar?:

Aile Deste?i (6m)

Kaç?nma/Ayr??ma (5m)

Din ve Maneviyat (4m)

Kabullenme/Yeniden Yap?landırma(5m)

Özel Duygusal Paylaş?mlar (3m)